

KÜRŞAT KORKMAZ, ZORAKI BİRLİKTELİK: SOĞUK SAVAŞ SONRASI TÜRK-AMERİKAN İLİŞKİLERİNİN NİTELİĞİNE YÖNELİK BİR İÇERİK ANALİZİ, NOBEL YAYINEVİ, ANKARA 2018, 174 S.*

Kürşat Korkmaz, *Compulsory Togetherness: A Content Analysis for The Quality of Turkish-American Relations After the Cold War*, Nobel Publishing, Ankara 2018, 174 pgs.

Ayşenur KIRILMAZ**

Uluslararası İlişkiler literatürü incelendiğinde, Türk-Amerikan İlişkileri üzerine sayısız akademik çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların her birinin farklı teorik alt yapıya ve kavramsal çerçeveye sahip olması nedeniyle nevi şahsına münhasır eserler oldukları ifade edilebilir.

Bu çerçeveden bakıldığında, Kürşat Korkmaz'ın doktora tezi olarak kaleme aldığı ve daha sonra da kitaplaştırdığı "Zoraki

Birliktelik: Soğuk Savaş Sonrası Türk-Amerikan İlişkilerinin Niteliğine Yönelik Bir İçerik Analizi" adlı eser, geleneksel yöntemlerin aksine, kullanılan metodoloji ve araçlar sebebiyle alanında ilk olarak nitelendirilebilecek özgün bir çalışmadır. Nitekim çalışmada, nitel araştırma usulüne dayalı içerik analizi ve Uluslararası İlişkiler kavramları birlikte kullanılmış ve bu da kitabı, multi-disipliner bir yapıya büründürerek eserin zengin bir içeriğe sahip olmasını sağlamıştır.

Kitapta yer alan bölümler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Türk-Amerikan İlişkilerinin Çalışma Evreni
- Kavramsal ve Kuramsal Çerçeve
- Amerikalı Yetkililerin Türk-Amerikan İlişkilerinin Niteliğine Yönelik Görüşlerinin Analizi

* Geliş Tarihi: 22.02.2019 – Kabul Tarihi: 11.03.2019

** Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Ortadoğu ve Afrika Çalışmaları Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, e-posta: ayşenurkrlmz@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8827-5118.

- Türk Yetkililerin Türk-Amerikan İlişkilerinin Niteliğine Yönelik Görüşlerinin Analizi
- Nicel Analiz: Türk-Amerikan İlişkilerinin Karşılaştırmalı Analizi

Korkmaz'ın kaleme aldığı çalışmanın tamamı incelendiğinde, eserin yukarıda belirtilen 5 ana bölümden oluştuğu ve her bir bölüm için (birinci bölüm hariç) kendi içerisinde sonuç kısmı hazırladığı görülmektedir. Böylece yazar, her bölüme ilişkin önem arz eden tespitlerini net bir biçimde ortaya koymuştur. Kitaptaki bölümler ele alındığında dikkat çeken bir diğer mesele de konunun temelini oluşturan Türk-Amerikan ilişkilerine objektif olarak bakılması adına yazarın iki ülkenin yapılarını ayrı ayrı incelenmiş olmasıdır.

Yazar, eserin tamamında tablo, şekil ve grafikler kullanarak okuyucunun dikkatini çekmeyi başarmış ve aynı zamanda ifade etmeye çalıştığı tüm tezleri sayısal verilerle temellendirerek çalışmanın nesnelliğini gözler önüne sermiştir.

“Zoraki Birliktelik: Soğuk Savaş Sonrası Türk-Amerikan İlişkilerinin Niteliğine Yönelik Bir İçerik Analizi” adlı bu kitapta, iki ülke arasındaki ilişkiler tarihsel anlatım, olaylar ya da krizler üzerinden değil; karar alıcılar üzerinden yorumlanmıştır. Bahse konu olan kitapta, 1991 ile 2012 yılları arasındaki süreci anlatan bir zaman kısıtlamasına da gidilmiştir. Eserde, söz konusu dönemdeki karar alıcıların ikili ilişkilerin şekillenmesinde azımsanmayacak kadar önemli bir yere sahip olduğu da net bir biçimde vurgulanmıştır.

Ayrıca karar alıcıların konuşmalarından hareketle yapılan gözlem ve istatistiklere dayalı çalışmalar da kitapta yer almaktadır. Bu noktada elde edilen verilere örnek vermek gerekirse, iki ülkenin algılanış biçiminin negatif ya da pozitifliği durumunun liderler perspektifinden analiz edildiği belirtilebilir. Aslında burada, liderlerin algılayış biçimine göre, ilgili dönemin biçimlendiğine dikkat çekilmektedir. Mesela iki ülke ilişkileri ele alınırken

genellikle çeşitli olaylarla bağdaştırılmaktadır. Oysa Korkmaz, konuyla alakalı olarak sıklıkla gündeme gelen “Müttefiklik, Model Ortaklık” gibi kavramları bile insan faktörüne bağlamıştır. Korkmaz, iki ülke arasındaki ilişkiye dair elde ettiği verileri de “Zoraki Birliktelik” olarak tanımladığı yeni bir kavramla açıklamış ve bu kavramı literatüre kazandırmıştır.

Neticede okuyucuya sunulan nitel ve nicel veriler, çalışmanın objektifliği açısından oldukça önemlidir. Kitap hazırlanırken kullanılan ampirik yöntemler ise Uluslararası İlişkiler disiplininde yapılan akademik çalışmalarda pozitivist metodolojinin teşvik edilmesi açısından oldukça önemlidir. Hatta bu durum, eseri özgün kılan en önemli özellik olarak da tanımlanabilir.